

HydroAkademia – warsztaty stacjonarno-terenowe wspierające realizację działań ochrony siedlisk hydrogenicznych oraz adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu

Program szkolenia nr 9 z udziałem pracowników RDLP Krosno i Kraków

Termin: 25-27 maja 2026 r.

Miejsce: Nadleśnictwo Nowy Targ, Hotel Toporów, Środkowa 167a, 34-405

Białka Tatrzańska

Poniedziałek, 25 maja – część terenowa

9:00-10:00	Przyjazd do ośrodka i rejestracja uczestników
10:00	Zbiórka w autokarze i wyjazd grupy
10:15-13:00	<u>Polana Biały Potok</u> Dobrze wykształcone torfowisko zasadowe. Zagadnienia: omówienie typowych cech siedliska, gatunków charakterystycznych, zagrożeń. <u>Puścizna</u> Zmeliorowane torfowiska niskie w dolinie potoku Piekielnik. Zagadnienia: Torfowiska niskie w dolinach rzek. Wpływ melioracji na procesy kształtujące te torfowiska. Zagrożenia i możliwe sposoby ochrony.
13:30-14:30	Obiad w terenie (prowiant z obiektu/hotelu)
15:00-17:00	<u>Bór na Czerwonym</u> Przykład kompleksu zniekształconych torfowisk wysokich i borów bagiennych. Zagadnienia: omówienie zagrożeń i przykład realizacji działań ochronnych.
Po godzinie 17:00	Powrót do hotelu
18:30-21:00	Kolacja

Wtorek, 26 maja – część stacjonarna

7:30-9:00	Śniadanie
9:00-9:30	Przedstawiciel/ka CKPŚ – Powitanie i wprowadzenie do projektów adaptacji lasów do zmian klimatu na nizinach i w górach oraz „Lasów dla mokradeł” Wiktor Kotowski: Projekty hydrogeniczne Lasów Państwowych – synergia wdrażania, zasady współpracy instytucji partnerskich

	Maciej Szczygielski: Projekt Wetlands Green Life – dotychczasowe działania, plany i synergia z pozostałymi projektami
9:30-10:30	Wiktor Kotowski: Czym są mokradła, jak się różnicują i jakie są cele ich ochrony i restytucji? Typy mokradeł, torf i proces torfotwórczy, znaczenie torfowisk w regulacji klimatu i retencji wody, mokradła nietorfowe, znaczenie uwodnienia, trofii i czynników ją limitujących, skutki odwodnienia i eutrofizacji dla procesów glebowych, emisji gazów cieplarnianych i gatunków. Efekty mikroklimatyczne – ewapotranspiracja i efekt oazy, znaczenie roślinności dla obiegu i retencji wody, skutki odwodnienia i osiadania torfowisk, skala utraty wody w krajobrazie.
10:30-10:45	Przerwa kawowa
10:45-11:45	Mariusz Sojka: Retencja wód powierzchniowych i podziemnych: zagadnienia hydrologiczne Czym jest retencja i czemu służy? Retencja powierzchniowa a podziemna, Retencja zbiornikowa – za i przeciw, retencja korytowa, retencja podziemna – dlaczego ma znaczenie, jak ją obliczyć i zmaksymalizować? Jak dobrać działania retencyjne do typu obiektu, jak zaprojektować działania na poziomie całej zlewni?
11:45-12:00	Przerwa kawowa
12:00-13:30	Wiktor Kotowski: Metody ochrony i restytucji mokradeł – czym się kierować przy doborze strategii działań? Ochrona bierna, ochrona czynna, restytucja przyrodnicza. Zatrzymywanie odpływu w rowach – zastawki, progi, likwidacja i częściowe zasypywanie rowów; usuwanie murszu jako metoda obniżania trofii i poprawy warunków wodnych, wykorzystanie murszu i rozłożonego torfu do wypełniania rowów; usuwanie drenów podziemnych; odtwarzanie rzek i podnoszenie rzędnej dna; rumosz drzewny jako element spowalniania odpływu; transfer gatunków – nasiona, siano, fragmenty darni. Ochrona czynna stabilizująca i wspomagająca: koszenie i odkrzaczanie – kiedy ma sens?
13:30-14:30	Obiad
14:30-15:30	Jan Kucharzyk: Problemy w identyfikacji i ocenie stanu siedlisk mokradłowych i ich wpływ na skuteczność działań ochronnych Problemy interpretacyjne w zakresie identyfikacji oraz oceny stanu mokradłowych siedlisk przyrodniczych i ich wpływ na planowanie działań ochronnych i ich skuteczność.
15:30-15:45	Przerwa kawowa
15:45-16:30	Wiktor Kotowski: Krajobrazowe podejście do diagnozy stanu i planowania odtwarzania mokradeł Zależności między różnymi typami mokradeł w krajobrazie, strefowość, przepływy wody w krajobrazie i przepływ wody w torfowisku, torfowisko jako lokalna baza drenażu. Rekonstrukcja i interpretacja zmian w hydrologii krajobrazu pod wpływem rozwoju i degradacji mokradeł.

16:30-17:30	<p>Mariusz Czop: Nowoczesna gospodarka wodna w leśnych zlewniach górskich</p> <p>Lasy wodochronne jako tereny leśne tworzone i utrzymywane w celu formowania zasobów wodnych. Lasy gospodarcze i ich rola w formowaniu zasobów wodnych. Praktyczne aspekty oceny bilansu wodnego leśnych zlewni górskich. Nowoczesne systemy monitoringu wodnego w zlewniach górskich. Modelowanie warunków krążenia i formowania się składu chemicznego wód w zlewniach górskich. Identyfikacja głównych zagrożeń i potrzeb w zakresie poprawy warunków wodnych leśnych zlewni górskich i lasów wodochronnych. Optymalne warunki tworzenia i ochrony lasów wodochronnych. Zalecenia i zasady dobrych praktyk w zakresie gospodarki wodnej w lasach gospodarczych.</p>
17:30-18:00	Podsumowanie, pytania, dyskusja
19:00-20:00	Kolacja

Środa, 27 maja – część terenowa

7:30-9:00	Śniadanie
9:00-10:30	<p>Mariusz Czop: Nowoczesne metody poprawy bilansu wodnego w leśnych zlewniach górskich</p> <p>Przegląd rozwiązań opartych na naturze (ang. <i>nature based solutions</i>) do zastosowania w leśnych zlewniach górskich. Rozproszone proekologiczne systemy retencji wód. Metody opóźnienia spływu wód opadowych i roztopowych. Metody ograniczania procesów erozyjnych i osuwiskowych na zboczach górskich oraz w obrębie koryt okresowych i stałych cieków wodnych. Nowoczesne zasady ochrony ujęć wód pitnych w leśnych zlewniach górskich jako element zabezpieczenia infrastruktury krytycznej i strategicznej.</p>
10:30-10:45	Przerwa kawowa – zbiórka i wyjazd w teren
11:45-13:00	<p>Mariusz Czop</p> <ul style="list-style-type: none"> Rabka Zdrój – Krzywoń – Leśna Ścieżka Edukacyjna. Dolina cieku Pocieszna Woda – rozbudowana sieć rzeczna, charakterystyka procesów erozyjnych. Możliwości zastosowania rozwiązań opartych na naturze dla zwiększenia retencji i opóźnienia spływu wód.
14:00-14:45	Obiad w terenie (prowiant z obiektu/hotelu)
14:45-15:45	<p>Mariusz Czop</p> <ul style="list-style-type: none"> Łopuszna – wpływ wydobycia kruszywa na bilans wodny terenów leśnych. Możliwości ograniczania negatywnego oddziaływania górnictwa na tereny leśne i środowisko wodne.
Ok. 16:30-17:00	Zakończenie szkolenia i powrót do hotelu; wyjazd uczestników